III. *Item* CYPRIANUS de Unitate Eccleſiæ. [c. an. 256. *in Africa.*]

Extra Eccleſiam eſſe probatur, qui pacem cum proximo non habet.

NEque ad Caïn munera reſpexit Deus. Neque enim pacatum habere Deum poterat, qui cum fratre pacem per zeli diſcordiam non habebat. Quam ſibi igitur pacem promittunt inimici fratrum? quæ ſacrificia celebrare ſe credunt æmuli Sacerdotum? An ſecum eſſe Chriſtum, cùm collecti fuerint, opinantur, qui extra Chriſti Eccleſiam colliguntur? Tales etiam ſi occiſi in confeſſione nominis fuerint, macula iſta nec ſanguine abluitur. Inexpiabilis, & gravis culpa diſcordiæ nec paſſione purgatur.

IV. *Item* EX OCTAVA SYNODO. [fortè ex S. Baſilio c. an. 362. *in Ponto.*]

Murmurantes à fratrum unitate alieni efficiantur.

[d] Burch. *l.* 10. *c.* 52. & 54. Ivo, *p.* 13. *c.* 55. & 53. *ex Concil. Moguntino.* [e] 1. *Cor.* 10.

ALienus ſit [d] à fratrum unitate, qui murmurat; & opus ejus abjiciatur, qui murmurans α extiterit: ne pœnam murmurantium incurrat, de qua Apoſtolus dicit [e]: *Neque murmuraveritis, ſicut quidam murmuraverunt, & perierunt ab Exterminatore.* Juxta β menſuram itaque operis peccator (quod in hac ſententia Apoſtoli plenius declaratur) Sacerdotis judicio pœniteat.

¶ CORR. ROM.] In Libello B. Baſilii de Inſtitutis Monachorum Rufino interprete (qui nuper Coloniæ cum Regula B. Benedicti eſt impreſſus.) *c.* 42. in ultima Reſponſione habetur prima pars hujus capitis uſque ad verſ. *abjiciatur.*

α *Qui murmurans.*] Ejuſdem Libelli, *c.* 50. penultima Interrogatio ſic habet: *Si verò etiam quis murmuret propter eſcam, quæ erga eum ſententia ſervabitur?* Reſp. *Ea, quæ circa eos, qui murmuraverunt in deſerto.* Dicit enim Apoſtolus: *neque murmuraveritis, ſicut quidam eorum murmuraverunt, & perierunt ab exterminatore.*

β *Juxta.*] Hæc pars non habetur in eo Baſilii loco. Apud Burchardum verò & Ivonem (à quibus citatur ex Concilio Mogunti.) ſic legitur, *juxta menſuram, opúſque peccati, quia in hoc ſententia, &c.*

[f] In Regula Iſidori *c.* 17.

V. *Item* EX EODEM [f]. [fortè ex Conc. Agathenſi an. 506. *in Gallia.*]

Corripiantur, qui rixas, & contentiones amant.

[g] Burch. *l.* 10. *c.* 62. Ivo, *p.* 13. *c.* 63. [h] Abeſt à multis exempl. [i] In l. Sententiarum Patrum *c.* 96. ex ſtatutis Seniorum. Burch. *l.* 10. *c.* 53. Ivo, *p.* 13. *c.* 54.

SI quis [g] Monachus [h] α contentiones, vel rixas amaverit, vel manifeſtum convicium fratri intulerit, juxta arbitrium Rectoris, modúmque peccati, diuturnâ expietur pœnitentiâ. *Item.* §. 1. Qui contentioſus [i], aut murmurans extiterit, ſecundùm arbitrium Prioris tamdiu β pœniteat, quamdiu culpæ qualitas extat.

¶ CORR. ROM. α *Si quis Monachus.*] Hanc priorem partem Burchardus, & Ivo citant ex Concilio Agathenſi, in quo etiam habetur ex codice librorum ſexdecim, *lib.* 5. *c.* 22. Abeſt autem ferè ubique, etiam in multis Gratiani exemplaribus vox, *Monachus.*

β *Tamdiu.*] Apud Burchardum, & Ivonem (qui citant hanc partem poſteriorem ex Moguntino, habetur autem in Libro ſententiarum Patrum, *c.* 96. ex ſtatutis Seniorum) legitur, *ita pœniteat, qualiter culpæ qualitas extat.*

VI. *Item* EX CONCILIO CARTHAGINENSI IV. *c.* 25. [an. 398. *in Africa.*]

Diſſidentes Epiſcopi ad concordiam redire cogantur.

[k] Burch. *l.* 1. *c.* 62. Ivo, *p.* 5. *c.* 172.

DIſſidentes [k] Epiſcopos, ſi non timor Dei, Synodus reconciliet.

VII. *Item* EX EODEM, *c.* 26. [an. 398. *ibid.*]

De eodem.

[l] Burch. *l.* 1. *c.* 101. Ivo, *p.* 5. *c.* 203. [m] cohortentur. *vera lectio.*

STudendum eſt [l] Epiſcopis, ut diſſidentes fratres, ſive Clericos, ſive Laicos, ad pacem magis, quàm ad judicium coërceant [m].

VIII. *Item* EX EODEM, *c.* 94. [an. 398. *ibid.*]

Non recipiantur dona eorum, qui pauperes opprimunt.

[n] Sup. *eâd. oblationes.* Burch. *l.* 5. *c.* 39. Ivo, *p.* 2. *c.* 48.

EOrum [n], qui pauperes opprimunt, dona à Sacerdotibus ſunt refutanda.

IX. *Item* EX CONCILIO AGATHENSI, *c.* 31. [an. 506. *in Gallia.*]

A cœtu alienentur fidelium, qui ad concordiam redire contemnunt.

[o] Burch. *l.* 10. *c.* 61. Ivo, *p.* 13. *c.* 62. [p] *al.* diutina intentione.

PLacuit [o] etiam, ut (ſicut plerumque fit) quicumque odio, aut longinqua inter ſe lite diſſenſerint, & ad pacem revocari diuturna obſtinatione [p] [2] nequiverint, à Sacerdotibus civitatis primitùs arguantur. Qui ſi inimicitias deponere pernicioſa intentione noluerint, de Eccleſiæ cœtu juſtiſſima excommunicatione pellantur.

¶ PITH. [2] *Diuturna obſtinatione.*] V. C. *duriſſima intentione.*

X. *Item* FABIANUS Papa. [c. an. 245. *Romæ.*]

Inediis maceretur acerrimis, qui fratri ſuo reconciliari noluerit.

[q] Burch. *l.* 10. *c.* 59. Ivo, *p.* 13. *c.* 60. *ex Fabiano.*

SI quis [q] contriſtatus noluerit reconciliari fratri ſuo, ſatisfaciente eo, qui contriſtavit, acerrimis maceretur inediis, uſque dum gratanti animo ſatisfactionem recipiat.

XI. *Item* INNOCENTIUS II. [an. 1139. *Romæ.*]

Epiſcopi ad pacem firmiter tenendam viciſſim ſibi conſilium, & auxilium præſtent.

2. *Pars.* [r] In Conc. Lateran. *c.* 9. Extrà *de treuga & pace. c.* 1. §. *præcipimus.* ex Alex. III. Pann. *l.* 8. *c.* 147.

PRæcipimus [r], ut Epiſcopi ad ſolum Deum, & ſalutem populi habentes reſpectum, omni tepiditate ſemota, ad pacem firmiter tenendam mutuum ſibi conſilium, & auxilium præbeant: neque hoc alicujus amore, vel odio prætermittant. Quòd ſi quis in hoc Dei opere tepidus inventus fuerit, damnum propriæ dignitatis incurrat.

XII. *Item* VICTOR Papa ad Afros, *Epiſt.* 2. [an. 197. *Româ in Africam.*]

Expellendi ſunt à communione fidelium, qui ſibi invicem reconciliari noluerint.

[s] Polyc. *l.* 4. *tit.* 13. [t] *al.* fratres.

PErlatum eſt [s] ad Sedem Apoſtolicam, aliquos veſtrûm nocere fratribus [t] velle, & ut cadant, decertare: ſimiliter in Sacramentis diſcrepare: & ob id contentiones, & æmulationes fieri inter vos: à quibus diſſenſionibus vos avertere, & in his omnibus concordare, & opem ferre viciſſim mandamus. Nam ſi hoc agere citò neglexeritis, & viciſſim reconciliari non ſtudueritis; ab Apoſtolicæ Sedis, & totius Eccleſiæ communione vos pelli non dubitetis.

ECCLESIASTICI ITA LABORENT, UT CULTUM DIVINUM NON DESERANT.

DISTINCTIO XCI.

GRATIAN. 1. *Pars.* [a] *al.* artificio. [b] *Act.* 2. & 1. *Cor.* 4. 1. *Theſſ.* 2. & 2. *Theſſ.* 3.

„ QUi autem turpi lucro, vel inhoneſto negotio victum ſibi quærere prohibentur, de oblationibus Eccleſiæ ſtipendia conſequantur. Quòd ſi Eccleſia ei ſufficere non potuerit, proprio artificiolo [a], vel agriculturâ (exemplo Apoſtoli [b], qui de labore manuum vivebat) ſibi neceſſaria inveniat: ita tamen, ut occaſione ſui operis vigiliis Eccleſiæ non deſit. Quod abſque inæqualitate ſui corporis nulli impunè conceditur. Unde

I. PELAGIUS [c] Papa. [c. an. 557. *Romæ.*]

[c] *al.* Gelaſius.

Corripiantur Clerici, qui officiis Matutinis, vel Veſpertinis ſe ſubtrahunt.

[d] Anſel. *l.* 7. *c.* 165.

ELeutherius [d] frater, & Coëpiſcopus noſter queritur Clericos ſuos ſibi contra Canones ſuperbire; & id, quod nobis jubentibus facta in ſcrinio cautione promiſit, ut quotidianis diebus Vigiliæ in ejus celebrarentur Eccleſia, illis contemnentibus implere non poſſe; ſed magis unumquemque ſuis (poſtpoſito Eccleſiæ ſervitio) vacare negotiis. Et ideò experientia tua eos, quos tibi eſſe oſtenderit contumaces, debita objurgatione compeſce, & modis omnibus, Vigiliis vacare compelle.

II. *Item* EX CONCILIO NANNETENSI. [fortè c. an. 890. *in Gallia.*]

De eodem. PALEA.

[e] Extrà *de celebr. Miſſ. c.* 1. *ex Auguſtinenſi.* Burch. *l.* 2. *c.* 104. Ivo, *p.* 6. *c.* 181. *ex Nannetenſi.* [a] *al.* opportunitatis. In Reg. S. Benedicti, *c.* 16. Burch. *l.* 2. *c.* 105. Ivo, *p.* 6. *c.* 282. [b] *Pſal.* 118. [c] *ibid.*

PResbyter [e] mane, Matutinali officio expleto, penſum ſervitutis ſuæ, canendo Primam, Tertiam, Sextam, Nonámque perſolvat: ita tamen ut poſteà horis competentibus, & ſignis deſignatibus juxta poſſibilitatem aut à ſe, aut à Scholaribus publice compleantur. Deinde peractis Horis, infirmis viſitatis, ſi voluerit, ad opus rurale exeat jejunus; ut iterum neceſſitatibus peregrinorum, & hoſpitum, ſive diverſorum commeantium, infirmorum quoque, atque defunctorum ſuccurrere poſſit uſque ad ſtatutam horam pro qualitate temporis, & opportunitate [a]. *Item ex dictis S. Benedicti* β. §. 1. Propheta dicente [b]: *Septies in die laudem dixi tibi:* qui ſeptenarius ſacratus numerus à nobis ſic implebitur, ſi Matutinæ, Primæ, Tertiæ, Sextæ, Nonæ, Veſperæ, Completoriique tempore noſtræ ſervitutis officia perſolvamus: quia de his dixit Propheta: *Septies in die laudem dixi tibi.* Nam de nocturnis Vigiliis idem ipſe Propheta ait [c]: *Media nocte ſurgebam ad confitendum tibi.* Ergo his temporibus referamus laudes Creatori noſtro ſuper judicia juſtitiæ ſuæ.

III. *Item* IN CONCILIO CARTHAGINENSI IV. *c.* 52. & 49. [an. 398. *in Africa.*]

Sine officii detrimento, artificiolo ſibi Clericus neceſſaria quærat.

[k] Burch. *l.* 2. *c.* 163. Ivo, *p.* 7. *c.* 180. [l] *al.* apparet. [m] *Can.* 49.

CLericus [k] victum, & veſtimentum ſibi artificiolo, vel agricultura, abſque officii ſui dumtaxat detrimento, paret [l]. *Item.* §. 1. Clericus [m], qui abſque corpuſculi ſui inæqualitate Vigiliis deeſt, ſtipendio privatus α excommunicetur.

¶ CORR. ROM. α *Privatus.*] In poſtrema Colonienſi Conciliorum editione legitur *privetur.* Sed in vetuſtioribus Colonienſibus, duabus Pariſienſibus, exemplaribus duobus hujus Concilii manuſcriptis Vaticanis, & uno Sorienſi Regio legitur, quemadmodum apud Gratianum.

IV. *Item* EX EODEM, *c.* 51. 53. & 48. & 50. [an. 398. *ibid.*]

De eodem.

[n] Burch. *l.* 2. *c.* 102. Ivo, *p.* 6. *c.* 197. & 180. [o] *c.* 53.

CLericus [n], quantumlibet verbo Dei eruditus, artificiolo victum quærat. *Item.* §. 1. Omnes [o] Clerici, qui ad operandum validi ſunt, & artificiola, & literas diſcant. Qui

[p] *C.* 48. Burch. *l.* 2. *c.* 210. Ivo, *p.* 6. *c.* 285. Burch. *l.* 2. *c.* 51. [q] *C.* 50.

verò [p] non pro emendo aliquid in nundinis, vel in foro deambulant, ab officio ſuo degradentur. Intemperores [q] α autem ab officio declinantes, vel negligentiùs agentes, ab officio ſuo removeantur.

¶ CORR. ROM.] Caput hoc confectum eſt ex multis capitibus Carthaginenſis IV. non ſuo ordine diſpoſitis.

α *Intemperores.*] In exemplaribus Concilii etiam manuſcriptis legitur, *Clericum inter tentationes ab officio ſuo declinantem, vel negligentiùs agentem, ab officio ſuo removendum.* Contra enim in Can. 42. jubet, *Clericum inter tentationes officio ſuo incubantem, gradibus ſublimandum.* Sed ob Gloſſam non eſt mutatum.

GRATIAN. „ DE tentationibus verò, ob quas (præter Tyrannorum perſecutionem) aliqui Clerici officium ſuum deſerebant, agit Beatus Ambroſius, Epiſt. XVII.

V. *Item* EX CONCILIO AURELIANENSI I. *c.* 30. [an. 511. *in Gallia.*]

De eodem.

CLerici verò, qui ad [1] opus ſanctum adeſſe contempſerint, ſecundùm arbitrium Epiſcopi diſciplinam ſuſcipiant.

¶ PITH. [1] *Ad.*] V. C. *ad hoc opus.* De Rogationibus egit ſuperiori capite.

ECCLESIASTICI QUOMODO ET QUID CANTARE DEBEANT.

DISTINCTIO XCII.

GRATIAN. 1. *Pars.* „ CUm autem ad Eccleſiam venerint, corde magis, quàm voce Deo cantandum meminerint. Unde

I. HIERONYMUS *lib.* 3. *Comment. ad c.* 5. *Epiſtola* ad Epheſios. [an. 386. *in Palæſtina.*]

Corde, non voce tantùm Deum laudare debemus.

[a] Anſel. *l.* 7. *c.* 70. *Eph.* 5. [b] *al.* colliniendas, ut.

CAntantes [a], & pſallentes in cordibus veſtris Domino. Audiant hæc adoleſcentuli: audiant ii, quibus pſallendi in Eccleſia officium eſt: Deo non voce, ſed corde cantandum: nec in Tragœdorum modum guttur, & fauces dulci medicamine liniendæ [b] ſunt, ut in Eccleſia Theatrales moduli audiantur, & cantica; ſed in timore, in opere, in ſcientia Scripturarum.

GRATIAN. „ AB officio autem cantandi & pſallendi Diaconi inveniuntur exempti; ne, dum vocis modulationi ſtudent, altaris miniſteria negligant. Unde

II. GREGORIUS I. *lib.* 4. *Epiſt.* 44. ſeu *c.* 88. & *lib.* 12. poſt finem Epiſtolarum in Concilio ab ipſo habito [1]. [an. 595. *Romæ.*]

Cantandi officium Diaconi ſibi non uſurpent.

[c] Anſel. *l.* 7. *c.* 69. Polyc. *l.* 4. *tit.* 31. Ivo, *p.* 6. *c.* 79.

IN ſancta [c] Romana Eccleſia dudum conſuetudo eſt valdè reprehenſibilis exorta, ut quidam ad ſacri altaris miniſterium α Cantores eligantur, & in Diaconatus ordine conſtituti, modulationi vocis inſerviant, quos ad prædicationis officium, & eleemoſynarum ſtudium vacare congruebat. Unde fit plerumque, ut ad ſacrum Miniſterium dum blanda vox quæritur, quæri congrua vita negligatur, & Cantor miniſter Deum moribus ſtimulet, cum populum vocibus delectat. Qua de re præſenti Decreto conſtituo, ut in hac ſede ſacri altaris Miniſtri cantare non debeant; ſolúmque Evangelicæ lectionis officium inter Miſſarum ſolennia exolvant: Pſalmos verò, ac reliquas lectiones cenſeo per Subdiaconos, vel ſi neceſſitas exigit, per minores Ordines exhiberi. Si quis autem contra hoc Decretum meum venire tentaverit, anathema ſit.

¶ CORR. ROM. α *Miniſterium.*] In impreſſis ſequebatur, *conſtituti*, quæ vox expuncta eſt; quoniam neque in vetuſtis Gratiani exemplaribus eſt, neque apud B. Gregorium, neque apud alios Collectores, & videtur addi in Gloſſa ad verſic. *miniſterium*, quæ etiam Gloſſa non eſt inter vetuſtiores.

¶ PITH. [1] *Habito.*] Sequitur in V. C. *Gregorius Epiſcopus urbis Romæ dixit.*

GRATIAN. 2. *Pars.* „ A quibus Ordinandos oporteat eſſe immunes, breviter monſtratum eſt. De quorum verò manibus Ordines ſuſcipere debeant, facilè patet. Sacerdos enim, & cuncti infra ipſum conſtituti ab Epiſcopis ſuis debent ordinari. Unde legitur

III. IN CONCILIO Martini Papæ [d]. [c. an. 572. *in Hiſpania.*]

[d] In Capitulis Martini Bracarenſis *c.* 45.

Qui non ſunt ordinati ab Epiſcopo, in pulpito non pſallant, neque legant.

NOn liceat in pulpito pſallere, aut legere; niſi qui ab Epiſcopo Lectores ſunt ordinati.

GRATIAN. 3. *Pars.* „ DE Epiſcopis autem, à quibus, vel in quibus locis ordinari debeant, ſuprà definitum eſt. §. 1. Nunc autem quæritur de his, qui ordinati, à parochiis ſuis non recipiuntur, vel pro aliqua cauſa eas adire noluerint, an in alterius parochia Epiſcopale poſſint officium celebrare. De his ſic ſtatutum eſt

IV. IN CONCILIO Martini Papæ [e]. [c. an. 572. *in Hiſpania.*]

[e] Cap. Martini Bracarenſis, *c.* 10.

Sacerdotis tantùm officium gerat Epiſcopus, quem ſua parochia non recipit.

[f] Vide Pelag. II. *in Epiſt.* ad Benignum. Polyc. *l.* 2. *tit.* 13. Burch. *l.* 1. *c.* 40. Ivo, *p.* 5. *c.* 152. [g] *al.* convenit.

SI quis [f] ordinatus Epiſcopus α, pro contentione β populi, aut pro aliqua ratione, non pro ſua culpa in parochiam, quæ ei fuerit data, non ierit; hunc oportet honorem Sacerdotii tantummodo contingere; ita ut de rebus Eccleſiæ, in quam venit [g], nihil ſibi præſumat: ſuſtineat autem, quod de eo ſanctum Concilium judicare voluerit.

¶ CORR. ROM. α *Epiſcopus.*] In vulgatis ſequebatur, *ad parochiam, cujus eſt electus:* quæ inducta ſunt autoritate manuſcriptorum, & originalis, ac ceterorum Collectorum.

β *Contentione.*] In duobus vetuſtis exemplaribus Gratiani, & uno Conciliorum Regis Catholici legitur, *contemptione.*

V. *Item* EX CONCILIO ANTIOCHENO, *c.* 18. [an. 341. *in Syria.*]

De Epiſcopo ordinato, quem ſua parochia non recipit.

[h] In Epiſt. Pelagii II. Polyc. *ibid.* Burch. *l.* 1. *c.* 141. Ivo, *p.* 5. *c.* 152. [i] *al.* cui. [k] *al.* vitet.

SI quis [2] Epiſcopus [h] ordinatus ad parochiam, cujus [i] [3] eſt electus, minimè acceſſerit, non ſuo vitio, ſed quòd eum aut populus vetet [k] α aut propter aliam cauſam, non tamen ejus vitio perpetratam, hic & honoris ſit, & miniſterii particeps: dummodo rebus Eccleſiæ, ubi miniſtrare cognoſcitur, in nullo [4] moleſtus exiſtat. Quem etiam obſervare β convenit, quidquid Synodus perfecta γ [5] provinciæ judicando decreverit.

¶ CORR. ROM. α *Vetet.*] διὰ τὴν τοῦ λαοῦ παραίτησιν, *eò quòd populus recuſet.*

β *Obſervare.*] ἐκδέχεσθαι, id eſt, *expectare & ſuſcipere.*

γ *Perfecta.*] Anteà legebatur, *perfectæ.* Reſtituta eſt vera lectio ex originali, & Burchardo, & Ivone. Quid autem ſit Synodus, quæ hîc *perfecta*, & in paulò pòſt ſequentibus capitibus *integra* dicitur, exponitur infrà *eâd. c. ſi quis Epiſcopus, tertio.*

¶ PITH. [2] *Si quis.*] Secutus eſt verſionem Dion. Exigui in hoc Canone: prior eſt Martini Bracarenſis.

[3] *Cujus.*] 2. V. C. *cui.*

[4] *In nullo.*] V. C. *nec.*

[5] *Synodus perfecta.*] *Plenaria Synodus.* Verſio quam aliàs Gratianus ſequutus eſt.

VI. *Item* EX CONCILIO ANCYRANO, *c.* 18. [an. 314. *in Galatia.*]

A ſua parochia non recepti aliis moleſtiam non inferant.

[l] Polyc. *ibid.* Burch. *l.* 1. *c.* 36. Ivo, *p.* 5. *c.* 147. [m] ἀφορίζεσθαι, id eſt, *ſegregari.* [n] ἐκκηρύκτους, id eſt, *abdicatos.*

SI qui [6] Epiſcopi [l] ordinati ſunt, nec recepti ab illa [7] parochia, in qua fuerant denominati, voluerintque alias occupare parochias [8], & vim Præſulibus earum inferre, ſeditiones adverſùs eos excitando [9]; hos abjici [m] placuit. Quòd ſi voluerint in Presbyterii ordine, ubi priùs fuerant, ut Presbyteri reſidere, non abjiciantur à [10] propria Dignitate. Si autem ſeditiones commovent ibidem conſtitutis Epiſcopis, Presbyterii quoque honor talibus auferatur, fiántque damnatione notabiles [n].

¶ PITH. [6] *Si qui.*] Ex verſione Dion. Exigui.

[7] *Nec recepti ab illa.*] al. *non ſuſcepti ſunt à ſua Diœceſi.*

[8] *Parochias.*] V. C. *Eccleſias.*

[9] *Excitando.*] V. C. addit, *hos & honore abjici &c.*

[10] *à.*] Abeſt à V. C.

VII. *Item* EX CONCILIO ANTIOCHENO, *c.* 17. [an. 341. *in Syria.*]

Communione privetur Epiſcopus, qui ſibi commiſſam Eccleſiam adire neglexerit.

[o] Polyc. *l.* 2. *tit.* 12. Burch. *l.* 1. *c.* 37. Ivo, *p.* 5. *c.* 148.

SI quis Epiſcopus [o] per manûs impoſitionem Epiſcopatum acceperit, & ſibi α commiſſum miniſterium ſubire neglexerit, nec acquieverit ire ad Eccleſiam ſibi commiſſam; hunc oportet communione privari, donec ſuſceperit coactus officium, aut certè de eo aliquid integra decreverit ejuſdem provinciæ Synodus Sacerdotum.

¶ CORR. ROM. α *Et ſibi.*] Ita etiam Burchardus, & Ivo. Sed in verſione Dionyſii, quam in ceteris partibus referunt, legitur: *& præeſſe populo conſtitutus miniſterium ſubire, &c.* quod verbum de Græco expreſſum eſt.

VIII. *Item* EX EODEM, *c.* 16 [p]. [an. 341. *ibid.*]

[p] Apud Martinum Bracar. *c.* 9.

Sine Concilio integri ordinis vacantem Epiſcopus vacans Eccleſiam non adeat.

[q] Burch. *l.* 1. *c.* 39. Ivo, *p.* 5. *c.* 150.

SI quis Epiſcopus [q] vacans in Eccleſiam non habentem Epiſcopum ſurripiens populos ſine Concilio integri ordinis irruerit, etiam ſi populus, quem ſeduxit, deſideret illum, alienum eum ab Eccleſia eſſe oportet. Integrum autem, & perfectum Concilium dicimus illud, cui Metropolitanus α Epiſcopus interfuit.

¶ CORR. ROM.] Hæc verſio, quam & Gratianus, & Burchardus, & Ivo ſequuntur, eadem ferè eſt atque illa Martini Bracarenſis. Dionyſiana verò longè magis accedit ad verba Græca.

α *Metropolitanus.*] Addendum eſt, *Metropolitanus etiam.* Sic enim Græcè [11], καὶ ὁ τῆς μητροπόλεως.

¶ PITH. [11] *Græcè.*] Et ceteræ verſiones.